

# DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrtletno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrtletno 1 K. — **Uredništvo** je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu DOMAČINA. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — **Inserati (oglasi):** Trikrat razdeljena petit-vrsta pri enkratni objavi 12 v, pri vsaki nadaljnji objavi 8 v, pri dvostopni petit-vrsti v reklamnem delu stane vrsta 20 v. Cela stran 30 K, pri večkratnem objavljanju po dogovoru znaten popust. — **Upravništvo** je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr.

Štev. 11.

V Ljubljani, dne 13. marca 1915.

Leto III.

## Poziv!

### Varčujte z živili, posebno z moko in kruhom!

Vojna, ki jo že mesece vojujejo proti nam naši sovražniki, ni naperjena samo proti vojaški sili avstro-ogrške monarhije, temveč je tudi prava izstradalna vojna napram civilnemu prebivalstvu.

Sovražniki, ki nas vojaško ne morejo premagati, nas hočejo izstradati.

Vendar tega ne smejo doseči in tudi ne bodo dosegli, ako bomo varčno ravnali s svojimi živili.

Posebno moramo varčevati z moko, ako naj vzdržimo do prihodnje zetje.

Marsikaj si moramo odtrgati od ust. Vsi moramo štediti; noben stan, noben poklic, nobena starost ni izvzeta. Kmet in meščan, gospodar in hlapec, gospodinja in dekla, odrasli in otroci!

Noben posel se ne sme pritoževati, ako dobiva manj hrane, kakor je bil vajen, noben posel ne sme staviti zahtev, ki jih gospodar ne more in ne sme izpolniti, ker mu dovoljuje zakon za porabo v gospodinjstvu samo tesno odmerjeno količino moke.

Naša prva patriotska dolžnost je, da varčujemo z živili, in sicer predvsem z moko in kruhom.

Oblastvene predpise moramo natančno, vestno in strogo izpolnjevati.

Težki so časi; zahtevajo samozatajevanje in požrtovalnost; toda mi hočemo in moramo pokazati svetu, da vzdržimo.

## Podlistek.

### Jetnik št. 54.

(Konec.)

Levinski je z napetostjo pričakoval starta. Razsodnik je dal znamenje, tekma se je pričela. Do prve zapreke je bilo troje konj v isti višini. Levinski se je nagibal naprej, kakor bi hotel hiteti s konjem. Opazilo se je, da je „Frebrand“ za sekundo preje preskočil zapreko. Po skoku se je razdalja med „Freyo“ in „Frebrandom“ povečala. Na tribunah se je oglasila stranka zelenega „Frebrandovega“ jokeja z glasnimi kiki odobravanja.

Levinski je zadrževal sapo. Migal je svojemu belo-rdečemu jokeju, kakor v izpodbudo. Do druge zapreke je ostala razdalja konstantna.

„Frejin“ jokej je skrčil noge v kolenih, stisnil žival v trebuh, do zadnjega nategnjene vajete popustil in se krčevito oprijel njenega vratu.

Žival je napela zadnje moči. Distanca se je pričela manjšati. Stranka belo-rdečih je pričela glasno ploskati.

„Belo-rdeči napreduje“. Levinskega je zbudil ta klic. Ozrl se je. Opazil je dami v sosednjem avto-

mobilu, ki sta s pogledi veselo sledili njegovemu konju. Zadnjo zapreko sta oba v prvi vrsti preostala tekmovalca preskočila hkrati in „Freja“ je zmagala za konjsko dolžino. Razsodniki so telefonično sporočili izid totalizatorjem in na drogu se je zasvetil od stotin težko zaželeni izid s „Frejino“ zmago. Iz bližnjih ekvipaž so gratulirali pl. Levinskemu. Tudi dami iz avtomobila, katerima se je zopet pridružil njun gospod z dolgo črno brado, sta se ozrli. Ko jima je pa nekaj živahno sporočil, se je večja naravnost ozrla na gardnega poročnika. Očividno ji je ugajala vitka, pa vendar močna njegova postava; kajti s smehljajem je zaklicala: „Častitam gospod poročnik.“

Levinski je prihitel k avtomobilu, se predstavil in izvedel imena sester in gospoda, ki se je predstavil kot primarij dr. Milkovič. Manjša Irena se je smehljaje opravičevala: „Oprostite, gospod poročnik, moja sestra je vesela naše skupne zmage. Res, konj in njegov gospodar sta neprekosljiva.“

Vsa družba je bila izredno vesela, kajti grofica Olga je menila: „Nihče nas tu ne pozna in moža itak ni poleg.“

Vsi so odšli k startu. Ko so po stari navadi proslavili zmago in spili skupno z jokejem več steklenic šampanjca je bilo vse sijajne volje in Olga je Ireni

In vzdržali bomo, ako bomo varčevali z živili, posebno z moko in kruhom.

Od gora v doline, od kraja do kraja, od vasi do vasi naj se razlega in vpoštevaj klic:

„Varčujte z živili, varčujte z moko, varčujte s kruhom!“

Ljubljana, dne 11. marca 1915.

C. kr. deželni predsednik:

**Schwarz** s. r.

## 37- do 42letni črnovojniki pozvani pod orožje.

**Dne 4. marca je bil izdan sledeči pozivni razglas:**

Na podstavi Najvišje zaukazanega sklica cele c. kr. in kr. ogr. črne vojske, se pozovejo na črnovojno službovanje z orožjem:

V letih 1873. do vstevši 1877. rojeni črnovojni zavezanci, ki so bili na naboru ali na popreškušnji spoznani za „nesposobne za orožje“, ali so bili do 31. dne julija 1914. l. po vnovičnem zdravstvenem pregledu odpuščeni iz skupne vojske, vojne mornarice, deželne brambe ali orožništva, ter tisti, katerim ni bilo več treba priti na nabor zaradi časa, v katerem so pridobili avstrijsko državljanstvo ali bosansko-hercegovinsko deželanstvo; vsi ti, ako se sedaj na prebiranju spoznajo, da so sposobni za črnovojno službo z orožjem.

**Na prebiranje niso dolžni priti:**

a) Tisti, ki opravljajo že sedaj — tudi brez orožja — in sicer vsaj od 1. dne februarja 1915. l.,

pri črni vojski zvezanih korporacijah pa od 26. dne oktobra 1914. l., črnovojno službo, ali sicer aktivno vojaško službo, dokler so v tem razmerju;

b) zdravniki (doktorji medicine);

c) vojaški gažisti v pokoju in v razmerju izven službe, potem vsi, ki so služili pri vojaki in uživajo državno preskrbo;

d) tisti, ki so zaradi kake hibe, ki dela človeka za vsako službo nesposobnega, sploh oproščeni črnovojne dolžnosti, ako imajo črnovojno doslužnico ali črnovojno oprostilno izkaznico, oziroma so bili že svoječasnno izbrisani v nabornem seznamu;

e) tisti, ki so bili po vnovičnem zdravstvenem pregledu šele v času svoje črnovojne dolžnosti označeni za „nesposobne za orožje“;

f) osebe, ki nimajo ene noge ali ene roke, ki so slepe na obeh očeh, ki so gluhe, bebastne in sodno proglašene za blazne, umobolne ali slaboumne; ako se ni itak že doslej izreklo, da so oproščene črnovojne službe, nadalje drugi bolniki na umu in taki, ki imajo božjast, vsi ti, ako je na prebiranju predložen zadeven dokaz.

### Prebiranje.

Da se preskusi njihova sposobnost za črnovojno službo z orožjem, se pozivljajo označeni črnovojni zavezanci, da pridejo pred komisijo za prebiranje črne vojske. Te komisije bodo uradovale v času od 6. dne aprila do 6. dne maja 1915. l.

Kraj, dan in ura uradovanja se razglasi s posebno objavo.

Kateri komisiji za prebiranje je odkazan poseben črnovojni zavezanec, se ravna po njegovem bivališču ob času, ko se izda ta razglas.

Črnovojnim zavezancem se dovoljuje brezplačna vožnja po železnicah in parnikih v stajališče komisije za prebiranje in nazaj. Kdor želi to ugodnost, mora v občini bivališča (na občinskem uradu, magistratu)

odkriti priznala, da ji poročnik s tem koketnim zlatim ščipalnikom in angleškimi brkicami imenitno ugaja. Vsa družba je ostala skupaj do noči in Levinski je spremil grofico Olgo prav do hotela, kjer je stanovala s svojim možem za časa zasedanja senata. Za drugi dan je bil določen skupen izlet z avtomobili, za naslednji pa je pl. Levinski povabil grofico Olgo ogledat si njegove konje. Ker se je njen soprog za nekaj dni odpeljal na svoja posestva, ker ni bilo po njegovem mnenju pričakovati odločilnega glasovanja tako kmalu, se je grofica lahko odločila sprejeti ponudbo.

Levinski je z navdušenjem pričakoval lepo grofico, katere zapeljiva razvitost, duhovitost in temperament sta mu silno ugajale. Obeh sestic solnčno-zlati lasje so ga sicer za najpreje opozorili nanji, saj je bil oboževatelj zlatih, obilnih las.

Pričakoval je grofico Olgo z ekvipažo. Vprežena je bila dvojica najlepših belcev njegovega hleva. Ker je Levinski kmalu opazil, da grofico konji ne interesirajo preveč, jo je povabil ogledati si zanimivosti, ki jih je prinesel s seboj kot vojaški ataše iz Bukarešta.

Sluga je serviral starega tokajca in biskvit in šele pozno popoldne sta se odločila za pot nazaj.

Dasi se je pripravljalo k nevihti, vendar sta se odločila prehiteti ploho. A dohitela ju je sredi pota

na polju, a ker je bila ekvipaža brez strehe, sta talno mokra dospela pred hotel.

Opravičevaje se je hotel Levinski posloviti, a grofica Olga ni dovolila, češ, da se bo prehladil. Predlagala je, naj počaka v njenih sobah, da prinese sluga drugo obleko. Levinski se je z iskrenim pogledom zahvalil za njeno vabilo.

Moral je odložiti mokro suknjo in ostal je v grofici sobi. Polmrak, ki ga je plašila svetloba bliskov, prijetna toplota in s parfumom prenasičeni zrak sta v Olgini bližini vplivali ravno tako razdražljivo na Levinskega, kakor Olgina živahnost. Olgi je bil Ladislav brez suknje izredno povšeči in največje veselje ji je bilo, če je v blisku zažarela bela njegova srajca.

Olga je bila tudi premočena od dežja in morala je odložiti belo sveleno bluzo, ker so se na nji pričeli prikazovati sledovi oranžnega traka, ki je prepletal čipke pri njenem korsetu.

Prosila je Ladislava, naj gleda toliko časa skozi okno, da bo s toaleta gotova.

Levinski se je res nekaj časa trudil gledati skozi okno, ko pa se je nekoliko ozrl nazaj in jo je videl brez bluze, je skočil k nji in jo poljubil na prsi.

„Mirujte! Ne, Ladislav, pazite“, Olga ga je lahko odrinila. V njem pa se je razvnela kri. V temni sobi se zavrtel z njo, se vsedel v fotelj in jo pritisnil nase, da ji je zastala beseda.



v času do 20. dne marca 1915. l. prositi za izdajo črnovojne izkaznice.

Vsi črnovojni zavezanci, ki bivajo v drugem političnem okraju, ne v okraju svoje domovinske občine, ter morda v posebni objavi sicer oznamljeni črnovojni zavzanci, se morajo na vsak način, in sicer v času do 20. dne marca 1915. l., zglasiti na občinskem uradu (na magistratu) občine svojega bivališča s svojimi listinami, na pr. krstnim ali rojstnim listom, domovnico, delavsko ali poselsko knjižico itd. in dobijo tam črnovojno izkaznico.

Črnovojno izkaznico je treba skrbno hraniti in jo prinesiti seboj na prebiranje.

V tem razglasu oznamljeni črnovojni zavezanci, ki so bili z nepremagljivimi ovirami zadržani, priti na prebiranje v dne, ki pridejo zanje v poštev, se morajo predstaviti komisiji za dodatno prebiranje. Kdaj in kje bodo poslovale te poslednje komisije, se objavi posebej.

### Odhod v službovanje.

Tisti, ki so bili na prebiranju spoznani, da so sposobni za službovanje, se pozovejo za poznejši čas.

Kam morajo potem odriniti v službovanje tisti, ki so spoznani za sposobne, izvedo na prebiranju.

Tisti, ki so bili na dodatnem prebiranju spoznani za sposobne morajo odriniti v službovanje v 48 urah potem, ko so bili odbrani.

### Ugodnosti.

Tisti črnovojni zavezanci, ki spadajo med osebe, imenovane v § 29. vojnega zakona (posvečeni duhovniki, nameščenci v dušnem pastirstvu ali v duhovski učiteljski službi, kandidati duhovskega stanu zakonito priznanih cerkev in verskih družb), se ne privzemajo na črnovojno službovanje z orožjem; priti morajo na prebiranje in prinesiti seboj dotične listine, ter dokazati to svojo lastnost.

Poljubil jo je na usta, rame, roke in prsi in ona je samo tiščala na prsih pentljo, branila se ni več. V vročem razburjenju so minevale minute.

Ko je za hip nastala tihota, se je zaslišalo obračanje ključa v sosednih sobah.

Olga je planila raz naročje Levinskega. Molče ga je prišla za roko in ga vlekla v drugo sobo. Ko se je Levinski zavedal, je takoj uganil položaj. Ozrl se je po sobi. Bila je Olgina spalnica. V roki je držal neko iglo, s katero je imela spet korset. Hotel jo je spraviti v miznico njene nočne omarice.

V tem, ko je miznico odprl in zagledal v nji s školkami vložen damski samokres, je zaslišal v sosedni sobi hrup in oštre moške besede.

Komaj se je okrenil so se vrata odprla in grof je pridrl z njegovo sabljo v sobo.

Brez besede je dvignil sabljo. Levinski je skočil nazaj in sprožil samokres. Zasvetili so se štirji streli; grof je padel.

Levinskemu se je vrnila hipna hladnokrvnost. V sosednje sobe je vdrlo hotelsko osebje in navalili so nanj. V zadnjem hipu je Levinski sprožil poslednji strel in padel s krvjo oblit v roke prestrašenega sluga.

Levinski je vzdihnil in se prebudil. Zamolklo je zarožljalo ključ in dnevna svetloba je planila skozi odprta vrata, v katerih se je pojavil poddesetnik in za njim stražin bajonet.

Črnovojnim zavezancem, ki so dokazali po vojnem zakonu za ugodnost enoletne prezentne službe določeno znanstveno usposobljenost ali svoječasnno na naboru, ali jo dokažejo sedaj na prebiranju, se podeli dovoljenje, nositi znak enoletnih prostovoljcev v času svojega črnovojnega službovanja.

V tem razglasu oznamljeni črnovojni zavezanci morejo, ako so bili na prebiranju spoznani za sposobne, prostovoljno vstopiti tudi v skupno vojsko, vojno mornarico, ali deželno brambo, in sicer ali na triletni — v vojni mornarici štiriletni — prezentni službeni čas, ali pa na dobo vojne.

Po prezentaciji pa je prostovoljni vstop v vseh teh primerih dopusten le pri tistem vojaškem krdelu, kateremu je bil dotičnik prideljen za črnovojnika v vojaško izučbo.

### Poziv in prebiranje bosansko-hercegovinskih deželanov.

Naznanja se da se pozivljajo tudi gori oznamljeni črnovojnim zavezancem ustrezajoče skupine v razvidnosti druge rezerve službi zvezanih bosansko-hercegovinskih deželanov na službovanje z orožjem. Kolikor bivajo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, se morajo zglasiti do 25. dne marca 1915. l. na občinskem uradu, oziroma na magistratu občine svojega bivališča ter prinesiti seboj v tem razglasu imenovane listine, kjer dobijo izkaznico, ki jo je treba skrbno hraniti in s katero morajo priti kar najhitreje na prebiranje k c. in kr. dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu, v čigar področju je njihovo bivališče.

Službenim zavezancem v razvidnosti druge rezerve, se dovoljuje na podstavi izkaznice brezplačna vožnja po železnih in parniških k najbližjemu dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu in nazaj.

Kdor ne sluša tega zaukaza, se strogo kaznuje po obstoječih zakonih.

Levinski se je zavedel in streslo ga je nekaj tako silnega, da bi planil na ječarja in ga v hipu zadušil.

„Jetnik št. 54,“ z mrzlim, rezkim glasom je zadonela beseda, ki je Levinskemu prišla kakor udarec. Oprietil se je odra. Poddesetnik je poveljeval: „marš!“

S sklonjeno glavo je stopil Levinski iz ozkega zapora. Pot je šla po znanem ozkem hodniku na prostor, posut s peskom in obdan z visokim zidom. V vsakem kotu je stala straža.

Levinski je pričel hoditi gori in doli.

Kakor pri mrzlici so mu misli prinašale najžalostnejše zgodbe. Za hip se je prikazala slika iz sodne sobe. Videl je sebe z obvezo na glavi in avditorja, ki je razglašal: degradacija in ječa.

Začutil je strašno slabost in naslonil se je na zid. „Hodite hitreje!“ Rezki glas ga je pogнал naprej. Opetek je nadaljeval svojo pot in kakor brez zavesti ponavljal besede, ki jih je izvedel kakor slovo od sveta:

„Grofica Olga se v žalni toaleti izborna zabava.“

„Nazaj!“ je zaklical poddesetnik. Straži iz spodnjega konca sta molče korakali za jetnikom, ki se je vračal v ječo.

Še enkrat je pogledal proti nebu, ki je gorelo v večerni zarji, globoko je vdihnil topli, suhi zrak in prestopil prag. Za njim so se zaprla vrata in votlo je zadonel njegov korak nazaj v temo in noč.

Dobec, 27. junija 1913.

## Svetovna vojna.

### Z avstrijsko-ruskega bojišča.

**Uspešni boj v Karpatih. — Srdite borbe v jugovzhodni Galiciji.**

Uradno razglašajo, dne 3. marca opoldne:

V Karpatih, zapadno od gorskega prelaza Uszok, se vrše boji, ki so se razvili v večjem obsegu za posest važnih višin na gorskih grebenih. Krvavo smo odbili več ruskih napadov ter dosegli tekom dne v bojni fronti nove krajeve uspehe.

Pri zavzetju neke višine, severno od Cisne, smo zajeli 400 ujetnikov.

V jugovzhodnji Galiciji se vrše na celi bojni fronti srditi boji.

Ob Dunajcu in v ruski Poljski se ni, prigodilo ničesar bistvenega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

**Boji ob Laborozu in pri Cisni. — Odbiti ruski napadi pri Bialigrodu.**

Uradno razglašajo, dne 4. marca:

Na reki Biali jugovzhodno od Zaklyczina smo včeraj po krvavem boju potisnili prodirajoče ruske čete.

Na obeh straneh doline Laborca in na višinah severno od Cisne trajajo boji mestoma tudi ponoči.

Povsodi, kjer se je našim četam posrečilo pridobiti na prostoru, poskuša sovražnik opetovano s protinapadi, ki jih vselej krvavo odbijamo.

Zlasti ob cesti pri Bialigrodu so poskusili Rusi v gostem snežnem metežu prodirati z močnimi četami.

Napad, ki je bil dospel do najbližjih distanc, se je končno popolnoma razbil ob ognju naših topov in strojnih pušk. Sovražnik je imel težke izgube.

Na ostali fronti nobene bistvene izpremembe, samo topovski boj.

Pred Przmyslom vlada mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Uradno razglašajo, dne 5. marca:

Na bojni fronti v ruski Poljski in v zapadni Galiciji je vladal včeraj v splošnem mir.

V Karpatih so se v nekaterih odsekih vršili boji. Položaj se ni izpremenil.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

**Odbiti ruski napad pri Piotrkovu. — Mir v jugovzhodni Galiciji.**

Uradno razglašajo, dne 6. marca:

Delni ruski naval v odseku vzhodno od Piotrkova, so se ponesrečili v našem učinkovitem artiljerijskem ognju. Sicer se ni dogodilo na ti fronti in na oni v zapadni Galiciji ničesar zabeležbe vrednega. V Karpatih še trajajo boji za nekatere višinske pozicije. Prevladujejo neugodne vremenske in razgledne razmere. Na bojišču v jugovzhodni Galiciji je po dogodkih zadnjega časa začasno zavladal mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

**Boji v ruski Poljski in v Karpatih. — Naše čete so v Karpatih odbile ruski napad in ujele 570 mož.**

Uradno razglašajo, dne 7. marca opoldne:

V nekaterih frontnih odsekih v ruski Poljski so se včeraj vršili srditi boji, ki so se mestoma odigravali na najbližje distance. Z dobrim artiljerijskim ognjem smo prisilili ruske oddelke, da so z znatnimi izgubami izpraznili sprednje pozicije.

V Karpatih, kjer na raznih točkah trajajo boji za ugodne višinske pozicije, smo povsodi odbili ruske nočne napade ter ujeli 8 častnikov in 570 mož.

V jugovzhodnji Galiciji traja še mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

**Prebita ruska strelska črta pri Gorlicah. — Uničujoče ruske izgube pri Lupkoku. — 1200 Rusov ujetih. — Potolčena sovražna konjenica v jugovzhodni Galiciji.**

Uradno razglašajo, dne 8. marca:

V bojih v ruski Poljski, ki še trajajo, smo mnogot izvojevali uspehe.

Sovražnika smo vrgli z močnimi izgubami iz več sprednjih oporišč in strelskih črt. Enak uspeh je imel kratek naval naših čet ob fronti v zapadni Galiciji, kjer smo v prostoru pri Gorlicah prodrli dele sovražne strelske črte ter po krvavem boju zavzeli neko vas. Več častnikov in nad 500 mož smo ujeli.

V Karpatih se vrše srditi boji. V prostoru pri Lupkoku so Rusi včeraj popoldne započeli napad z močnimi četami.

S pridobivanjem novih ojačenj je sovražnik vedno obnavljal razredčene svoje čete, jih z vsemi sredstvi podil naprej ter vkljub težkim izgubam z napadom trikrat prodril blizu do naših pozicij.

Zadnji ruski naskok se je vsakokrat izjalovil ob naših zavornih črtah, pri čemer je imel sovražnik uničujoče izgube.

Stotine mrtvih leže pred našimi postojankami.

V nekem drugem odseku bojne fronte so naše čete po odbitem ruskem navalu nepričakovano pričele z napadom, zavzele po sovražniku močno zasedeno kopo ter znova ujele 10 častnikov in 700 mož. Tudi na neki sosedni višini smo ujeli tisoč Rusov.

V jugovzhodni Galiciji je doživela občuten poraz močna sovražna konjenica, ki je osamljeno operirala proti krilu naših pozicij.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

**Zavržen ruski napad pri Lopucnu. — Uspehi pri Gorlicah in v Karpatih. — Junaštvo naše armade.**

Uradno razglašajo, dne 9. marca opoldne:

Na fronti, severno od Visle, je bil tudi včeraj živahen topovski boj. Južno od Lopucna smo brez truda odbili ruski napad.

Pri navalu, izvršenem pri Gorlicah, smo zajeli še nadaljnje ujetnike.

Zavzeto pozicijo smo povsodi vzdržali kljub večkratnim poskusom sovražnikovim, da bi jo zopet zavzel.

Neprestano se opetujejo v karpatski fronti sovražni napadi, ki jih sovražnik po razvojni možnosti izvaja, sedaj z močnejšimi, sedaj z bolj podrejenimi četami. Tako smo tudi včeraj zopet odbili na več



točkah srdite ruske napade, ki so dospeli do naših zavir.

Nasprotnik je imel težke izgube. V teh bojih smo zajeli nadaljnjih 600 sovražnikov.

V Karpatih v zadnjih dneh zopet prevladujoče neugodne vremenske razmere, zahtevajo od armadnih skupn, ki se bore v tej bojni fronti, čisto izredne žrtve. V neprestanem stiku s sovražnikom se nahajajo naše čete čisto noč in dan v boju in so večkrat prisiljene, izvajati pri ostrem mrazu in debelem snegu napadalne operacije ali pa vztrajati v obrambi proti ponajveč premočnim sovražnim silam. Zadržanje naših vrljih čet, kakor tudi vsakega posamnika, ki se udeležuje teh bojev, zasluži neomejeno pohvalo.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfeldmaršallajtnant.

## Z nemško-ruskega in nemško-francoskega bojišča.

**Nemci so odbili ruski napad pri Avgustowu in ujeli 1500 mož. — Nemško napredovanje pri Kolnu.**

Veliki glavni stan, dne 3. marca:

Vzhodno bojišče:

Pri Grodnu je položaj neizpremenjen.

Jugovzhodno od Avgustova so poskušali Rusi, da bi prekoračili reko Bobr. S težkimi izgubami smo jih potisnili nazaj, ter ujeli 1500 mož.

Drugi napadi, severozapadno od Lomze, so se tik pred našo fronto popolnoma razbili.

Jugozapadno od Kolna smo napredovali.

Južno od Myszynieca smo svoje sprednje čete nekoliko umaknili pred premočnim sovražnikom.

Severozapadno od Przasznysza so Rusi počasi prodirali.

Zavrnili smo več ruskih nočnih napadov vzhodno od Plocka.

Vrhovno armadno vodstvo.

### Odbiti ruski napadi na Poljskem.

Veliki glavni stan, dne 4. marca:

Vzhodno bojišče:

Ruski napadi severozapadno od Grodna so prišli v naš artiljerijski ogenj z boka ter se ponesrečili. Tudi severovzhodno od Lomze so se s težkimi izgubami razbili ruski napadi.

V okolici južno od Myszynieca in Chorzele, kakor tudi severozapadno od Przasznysza so Rusi obnovili svoje napade.

Na ostali fronti nobene izpremembe.

Vrhovno armadno vodstvo.

**Nemci so zavrnili vse ruske napade na Poljskem.**

Veliki glavni stan, dne 5. marca:

Vzhodno bojišče:

Položaj okrog Grodna je neizpremenjen.

Ruske napade smo krvavo odbili.

Ruski naleti severovzhodno in severno od Lomze so se ponesrečili. Sovražnik je imel velike izgube. Mnogo ujetnikov I. in II. ruske gardne divizije je ostalo v naših rokah.

Dalje do Visle se položaj ni izpremenil.

Nekaj ruskih navalov vzhodno od Plocka je bilo brez uspeha.

Vzhodno od Skierniewic se je popolnoma izjalovil močan sovražni nočni napad.

Vrhovno armadno vodstvo.

Veliki glavni stan, dne 6. marca:

Vzhodno bojišče:

Ker smo ves vojni plen v gozdovih, severozapadno od Grodna, in okrog Avgustowa spravili na varno, ne da bi nas mogli na tem, kljub energičnim protiodredbam zavirati Rusi, so sedaj čete, ki smo jih doslej tamkaj rabili, na razpolago za druge operacije. Sicer ni okrog Grodna in pri Lomzi ničesar bistvenega. Severovzhodno od Przasznysza se je razbil ruski napad. Sovražnik je imel težke izgube. Tudi severozapadno od Plonska smo odbili ruski napad. Južno od Visle nimamo ničesar poročati.

Vrhovno armadno vodstvo.

**Odbiti ruski napadi na Poljskem. — 3400 Rusov ujetih.**

Veliki glavni stan, dne 7. marca:

Vzhodno bojišče:

Naše kretnje zapadno od Grodna potekajo po načrtu.

Odbili smo ruski nočni napad na Mocarce, severovzhodno od Lomze. Tudi zapadno od Przasznysza smo zavrnili močnejše ruske napade.

Naš napad jugovzhodno od Rawe je bil uspešen. 3400 Rusov smo ujeli in uplenili 16 strojnih pušk.

Vrhovno armadno vodstvo.

**Izjalovljeni ruski napadi pri Augustowu, Przasznyszu in Plocku.**

Veliki glavni stan, dne 8. marca:

Vzhodno bojišče:

Južno od Augustowa so se ponesrečili ruski napadi. Sovražnik je imel velike izgube.

Pri Lomzi se vrše nadaljni boji.

Zapadno od Przasznysza in vzhodno od Plocka so Rusi izvršili brezuspešne napade.

Pri Rawi so naše čete odbile več ruskih nočnih napadov.

Ruski naleti iz okolice Nowega Miasta niso imeli nobenega uspeha. Število tamkaj ujetih Rusov znaša 115 mož.

Vrhovno armadno vodstvo.

**Odbiti ruski napadi pri Augustowu, Ostrolenki in Rawi. — Nemci so ujeli 5550 Rusov.**

Veliki glavni stan, dne 9. marca:

Vzhodno bojišče:

Vzhodno in južno od Augustowa so se izjalovili ruski napadi. Sovražnik je imel težke izgube.

Severovzhodno od Lomze je ostavil sovražnik po ponesrečenem napadu 800 ujetnikov v naših rokah.

Severozapadno od Ostrolenke se je razvil boj, ki še ni zaključen.

V bojih severozapadno od Przasznysza, ki se razvijajo za nas ugodno, smo ujeli 3000 mož.

Ruski napadi severno od Rawe, severozahodno od Nowega Miasta niso imeli uspeha. Tu smo ujeli 1750 Rusov.

Vrhovno armadno vodstvo.

#### Nemški uspehi na francoskih bojiščih.

Veliki glavni stan, dne 3. marca:

Zapadno bojišče:

Pri St. Eloisu, južno od Yperna, smo po krvavi borbi odbili napad dveh angleških stotnij.

Pri Peronu se je spustil vsled motorne hibe neki francoski aeroplan. Zrakoplovce smo ujeli.

Francoski napadi v Champagni niso imeli niti najmanjšega uspeha.

Zopet smo vrgli Francoze z velikimi izgubami iz njihovih pozicij.

Severozapadno od Lille sur Tourbe smo iztrgali sovražniku strelske jarko v širokosti 350 metrov.

Francoske navale v gozdu pri Cousenvoye in v okolici Ailly-Apremonta smo z lahkoto zavrnili.

Naši napadi severnovzhodno od Badonvillera so nam zopet donesli znaten pridobitek na ozemlju.

Našo fronto smo na tem mestu v zadnjih dneh potisnili naprej za 8 kilometrov.

Severovzhodno od Cellesa so Francozi zaman poskušali, da bi izravnali svoje izgube v zadnjih dneh.

Vrhovno armadno vodstvo.

#### Potopljen francoski municijski parnik. — Nemški uspehi pri Loretto, v Champagni in v Argonih.

Veliki glavni stan, dne 4. marca:

Zapadno bojišče:

Francoski municijski parnik, določen za Nieuport je po pomoti pijane posadke priplul v Ostende, kjer smo ga obstreljevali in potopili.

Ranjeno moštvo smo rešili.

Na višini Loretto severozapadno od Arrasa so včeraj zjutraj naše čete osvojile sovražno pozicijo v širokosti 1600 metrov.

Ujeli smo 8 častnikov in 558 mož ter uplenili 7 strojnih pušk in 6 manjših topov.

Sovražne protinapade popoldne smo odbili.

Ponovne francoske napade v Champagni smo zavrnili z lahkoto.

Francoski naval zapadno od St. Huberta v Argonih se je ponesrečil.

V protinapadu smo iztrgali Francozom neki strelski jarek. Tudi v gozdu pri Cheppyju se je ponesrečil francoski napad.

Ena izmed zadnjih objav z Eifflovega stolpa je donesla vest, da so Francozje z uspehom obstreljevali neko nemško kolono na potu preko hriba Taure. Potrditi moramo izjemno resničnost te vesti. To kolono so tvorili francoski ujetniki, ki so jih transportirale naše straže. Ta kolona je izgubila 38 mrtvih in 5 ranjenih.

Vrhovno armadno vodstvo.

#### Potolčeni Angleži pri Ypernu. — Krvavo odbiti francoski napadi v Champagni, Argonih in pri Cellesu.

Veliki glavni stan, dne 5. marca:

Zapadno bojišče:

Južno od Yperna smo zadali s svojim ognjem Angležem znatne izgube.

Na poziciji na višini Loretto, ki smo jo odvzeli Francozom, smo včeraj ponoči odbili sovražni napad.

V Champagni so Francozi včeraj in danes ponoči nadaljevali svoje napade severno od Le Mesnila. Zavrnili smo vse navale ter krepko držali svoje pozicije.

Napadi na naše postojanke pri Vauquoisu vzhodno od Argonov in v gozdu pri Cousenvoye vzhodno od reke Mase so se ponesrečili.

Vsi poskusi, da bi nam sovražnik odvzel ozemlje ki smo ga zadnje dni osvojili v okolici Badonvillera, so se izjalovili.

Snočni še z znatnimi, v gostih trumah izvršeni naskok na višino severnovzhodno od Cellesa se je razbil z velikimi izgubami za Francoze. Tudi več nočnih napadov je bilo brezuspešnih.

Nad 1000 mrtvih Francozov leži pred našimi ovirami.

Vrhovno armadno vodstvo.

Veliki glavni stan, dne 6. marca:

Zapadno bojišče:

Angležem smo iztrgali v protinapadu jarek jugovzhodno od Yperna. Francoski poskusi da bi naš zopet potisnili iz pozicije ki smo jo osvojili na višini Loretto, so se izjalovili. Napade smo odbili. 50 Francozov je ostalo v naših rokah. — V Champagni so Francozi nadaljevali napade pri Perthesu in Le Mesnilu. Vsi napadi so se ponesrečili. Pri Perthesu smo ujeli 5 častnikov in 170 mož. V protinapadu smo iztrgali Francozom gozdič severno od Perthesa in del jarka od njihovih pozicij pri Le Mesnilu. Brez uspeha so bili tudi francoski napadalni poskusi na naše pozicije pri Vauquoisu in pri Cousenvoye, kakor tudi vzhodno od Badonvillera in severnovzhodno od Cellesa.

Vrhovno armadno vodstvo.

#### Nemci so odbili vse napade na francoskem bojišču. — Boji v Vogezih še trajajo.

Veliki glavni stan, dne 7. marca:

Zapadno bojišče:

Med rekama Sei in Somme so se vršili v splošnem samo artiljerijski boji. Preorečili smo nove sovražne poskuse prodirati južno od Yperna.

V Champagni so naše čete napredovale. Sovražniku smo odvzeli nekaj jarkov in okrog 60 ujetnikov.

Francoski napad v masah proti naši poziciji severovzhodno od Le Mesnila se je s težkimi izgubami za Francoze razbil ob našem pehotnem in artiljerijskem ognju.

Vzhodno od Badonvillera smo zavrnili francoske navale.

V Vogezih se še niso končali včeraj započeti boji zapadno od Münstra in severno od Sennheima.

Vrhovno armadno vodstvo.

#### Ponesrečeni francoski napadi pri Sonainu in Le Mesnilu. — Boji v Vogezih še niso zaključeni.

Veliki glavni stan, dne 8. marca:

Zapadno bojišče:



Sovražni letalci so metali na Ostende bombe, ki so ubile tri Belgijce.

Boji v Champagni še trajajo.

Pri Sonainu smo snoči odbili sovražnika v boju mož proti možu. Ponoči se je boj zopet pričel.

V okolici severnovzhodno od Le Mesnila se je popoldne popolnoma ponesrečil sovražen napad.

Naš nočni protinapad je bil uspešen, vjeli smo 140 Francozov.

V gozdu Priester severozapadno od Pont à Moussona smo odbili francoske navale.

V Vogezih še niso zaključeni boji v okolici zapadno od Münstra in severno od Sennheima.

Vrhovno armadno vodstvo.

#### Nemški uspeh pri Lorettu. — Boji v Champagni in v Vogezih še trajajo.

Veliki glavni stan, dne 9. marca:

Na višini Lorettu so naše čete iztrgale Francozom 2 nadaljna jarka, ujele 6 častnikov in 250 mož ter uplenile 2 strojni puški in 2 topa.

V Champagni boji pri Sonainu še niso zaključeni.

Severnovzhodno od Le Mesnila smo s svojim ognjem preprečili napad za naval pripravljenega nasprotnika.

V Vogezih sta megla in sneg oteževala bojno aktivnost.

Boji zapadno od Münstra in severno od Sennheima še trajajo. Vrhovno armadno vodstvo.

### Bitka pri Limanovi-Lapanowu.

(Iz vojnega poročevalskega stana.)

(Dalje.)

Ponoči že so odbili hrabri huzarji v svojih kritjih vzhodno od Limanove, ki so si jih napravili z najpreprostejšim orodjem, več napadov z bajoneti. Zgodaj zjutraj, ko je bilo še temno, je ponovno napadel sovražnik postojanko huzarskega polka št. 9. Posamezni strelski jarki se že nahajajo v ruskih rokah, že se umikajo posamezni črnovojniški oddelki, ki se tu hrabro bojujejo, ko naskoči sovražnik polkovni poveljnik polkovnik Muhr, s samokresom v pesti, klicajoč: „Eljen a haza!“ na čelu pravkar došlega pešoddelka devetega huzarskega polka, hitro izpoznavajoč položaj. Z mnogimi častniki, podčastniki in huzarji, katerih imena se bodo svetila v polkovi povestnici, je dohitela drznega polkovnika v boju na nož junaska smrt; a sovražnik je bil vržen, stara postojanka se je zopet osvojila.

S čelno brigado košiške honvedske divizije ojačena, poveljniku te divizije podmaršalu Hadfy podrejena skupina pri Limanovi, v katere sredini so se ob cesti bojevali opisani boji, je osvojila vrhove 2—3 km severovzhodno, vzhodno in južno od Limanove, z nekim honvednim pešpolkom pa vrhe v isti razdalji od Slopnice. Z ozirom na zopetni opasen položaj se je za to skupino razvrstil iglavskega pešpolk kombinirane brigade pri Limanovi, pionirji so mu hitro priredili postojanke.

Rusi so dejansko dopoldne ob obeh straneh ceste obnovili napad in prisilili naše čete, da so se umaknile na bližnje zahodne ležeče vrhove in na rob kraja Limanova. Tu se je po nastopu dveh bataljonov iglavskega polka in iz oddelkov, ki so jih vzeli

iz bojne črte južnovzhodno od Slopnice, trajno ustavil sovražnik.

Popoldne se je čutil nastop skupine honvedske divizije, ki je zapustila ponoči Slopnice. Pomikala se je čez težavno gorje severnovzhodno od Zalesie do ozemlja južno od vrha Golców, da od tu zavarovana proti jugovzhodu z glavno silo napade vrh sam, s slabejšo skupino pa prostor vzhodno od vrha. Podpirana po uspešnem ognju več baterij iz okolice južnovzhodno od Slopnice in navidežno popolnoma presenetljiv napad je prodiral precej hitro naprej in je došel še ta dan do razpotja južno pri Golcówu.

Skupina v dolini Lososina se je držala proti sovražnikovemu naskoku ponoči na 11. december. Izjalovil se je tudi ponočni poizkus, da se naše, pravčasno z dvema nemškima bataljonoma ojačene čete iztisnejo iz postojank, ki so jih zavzele zahodno od vrha Kobyla. Rusi so ob tem poizkusu izgubili veliko ljudi. Posrečilo se je pa sovražniku, da je došel opoldne v dolini Lososina do 2 km proti Mlynne. Zadnji bataljon iglavskega pešpolka se je odposlal tja, da ojači polk kombinirane brigade kot nova rezerva in prostor severozahodno od Limanove. Sovražnik ni nadaljeval svojega napada.

V ostalih armadnih delih je potekla noč na 11. decembra mirno. Podnevi so utrjevali svoje postojanke. Na spodnji Stradomki in tudi severno od Rabe je artiljerija sama odbila posamezne sovražnikove sunke.

Preostane še, da se opišejo dogodki v dolini Dunajec in na zahodnem krilu Borojeve armade. Kolesarski bataljon, poljska legija in oddelek Dunajec so se zbrali dopoldne pri Zabrzez in so potisnili neki kosaški polk in Lacko nekaj kilometrov ob reki nazaj. Napad bistveno ojačenih čet proti Novemu in Staremu Sandecu je napredoval, a ni mogel prodreti, ker je tudi v tem ozemlju nastopil sovražnik z novo divizijo. Bolj proti vzhodu so se približale naše čete blizu Grybowa in Gorlice.

Izplača se, da ostanemo pri opazovanju položaja ponoči od 11. na 12. december.

Med Vislo in okolico pri Rajbrofu so dosegli Rusi s svojim protinapadom le krajevni uspeh, od nadaljnjih, brezdvomno z velikimi izgubami zvezanih sunkov niso mogli pričakovati uspeha. Dejanjsko so čutile tu zvezne čete, če tudi so pretrpele velike izgube vsled ponovno posrečenih napadov, ker so vjele veliko sovražnikov in ker so zaplenile veliko vojnega materiala, v svojih močnih, z močno artiljerijo podprtih postojankah, da so na boljšem, kot sovražnik. A izjalovil se je tudi sovražnikov poizkus, da obkoli južno krilo nadvojvodove armade. Medtem ko se je naša proti vzhodu razprostrta bojna črta južno od Rajbrota branjena z junaki in ojačena vedno z novimi četami, v velikem in splošno držala, se je po grozečem napadu neke, če tudi primeroma slabe skupine, iz ozemlja južno od Limanove uvedla taktična, po prodiranju naših kolon v dolinah Dunajec, Poprad in Kamienice proti prostoru Novi Sandec operativna obkolitev, ki je ni mogel sovražnik brez nevarnosti pustiti dozoreti. Vsled teh vtisov najbrže se je na ruski strani sklenilo umikanje, in sicer predvsem tistega armadnega zbora, ki se je nahajal v posredni nevarnosti. Ker so se pričele umikati glavne sile pri Limanovi, kakor se je pozneje pokazalo, 11. decembra zvečer ali v bodoči noči, se lahko sodi, da se je odločila takrat bitka.

Odločitev se v velikih bojnih črtah in vsled močne odbijalne sile orožja dandanes večkrat izvede v manj dramatičnih oblikah kakor prejšnje čase, osovito če se borita po številu enakovredna sovražnika. Le polagoma se zave višje vodstvo strani, ki podleže, da se nahaja sovražnik v premoči in da je potrebno, da se izprazni prostor sovražniku. Po dnevih in tednih trajajoče napetosti in po mnogih, vedno zopet premaganih krizah večkrat navidezno podrejeni dogodek, primeroma skroma sila končno odloči, kakor dokazuje zgodovina sedanje vojske; tudi umikanju ne gre več brezpogojno nekdanja važnost, armadne dele, ki se umikajo, zakrivajo večkrat utrjene zadnje čete in ponoči se pridobi dovolj prostora med glavnimi silami in med tudi utrjenim zmagovalcem, da se lahko nemoteno in načrtoma premika in iznova razvrsti.

(Konec prihodnjič.)

## Tedenske novice.

(Nobenih pisem, samo dopisnice ujetnikom na Ruskem.) Ruski cenzurni uradi so oznanili, da so prisiljeni, vsled stalno naraščajočega pošiljanja pisem ujetnikom na Ruskem, nameoma razmerno hitre vročitve, sprejemati samo dopisnice. Pisma se sploh ne dostavljajo. V interesu naših, na Ruskem ujetih vojakov je, da naj jim njihovi sorodniki in znanci dopisujejo vedno na dopisnicah. Opozarjamo na to vse naše čitatelje!

(Da se omogoči setev,) ki je tako v gospodarskem, kakor tudi v vojaškem interesu, je vojaška uprava odredila, da se bodo vojakom poljedelcem onih vojaških formacij, ki se ne nahajajo na bojišču, ali ki bivajo v rekonvalescentnih in drugih zavodih, dovoljevali po možnosti kratki dopusti v svrhu, da bodo ti vojaki pomagali pri poljskih delih. Najdaljši takšen dopust znaša 14 dni, dovoljenje pa da poveljnik dotičnega oddelka. Ozirati se je pri tem v prvi vrsti na samostojne kmetovalce in na kmetijske delavce. Vsak, ki se mu da dopust, dobi izkaznico, v kateri je naveden točen čas dopusta in ki dotičnega upravičuje, da se brezplačno vozi po železnici. Kdor bi se po končanem dopustu ne vrnil, bo strogo kaznovan. Dotičnim vojakom se ne odtegnejo vojaške pristojbine, a tudi njegova rodbina vživa v času dopusta določeno državno podporo. V posamnih, posebnega uvaževanja vrednih slučajih bo vojaška uprava na posebno utemeljeno prošnjo dovolila časovno omejen izpust iz službe posamnih samostojnih kmetovalcev in kmetijskih uradnikov.

(Omejitev kuhanja žganja iz krompirja.) Vlada je pooblastila deželne vlade in namestništva, da dokler traja vojska, lahko popolnoma prepovedo ali omeje kuhanje žganja iz krompirja.

(Krušne nakaznice v Avstriji.) Dunajski listi poročajo, da, ko doženejo zaloge moke in žita, uvedejo v Avstriji najbrže krušne in močne nakaznice. Nakazana množina je odvisna od doznane množine zalog. Najbrže se določijo meščanom drugačne množine kakor kmetom, ki se preživljajo večinoma s kruhom in moko.

(Tudi svinčniki se podraže.) Tovarne svinčnikov so sklenile zvišati ceno svinčnikov, ker mo-

rajo material za svinčnike dobivati iz prekmorskih dežel.

(Podraženo goveje meso na Dunaju.) Ker je poskočila na dunajskem sejmu cena živini, se je podražilo tudi meso, ki je tudi slabše, kakor je bilo prej. Načelstvo mesarske zadruge se je 8. marca posvetovalo z županom dr. Weiskirchnerjem o tržnih razmerah. Več sto mesarjev je že zaprlo na Dunaju svoje prodajalne. Župan je obljubil, da hoče pri vladi glede na nastale razmere posredovati.

## Razne stvari po svetu.

(Izmenjavanje avstrijskih in ameriških profesorjev.) Že nekaj let je bilo običajno, da so na avstrijskih in nemških univerzah predavali ameriški profesorji kot gosti, avstrijske in nemške univerze pa so pošiljale svoje najodličnejše učnjake kot goste na ameriška vseučilišča. Letos designirani dunajski profesor dr. Oberhummer je to čast odklonil, da protestira proti neprijaznemu postopanju Amerike napram Nemčiji in Avstriji. Vsled tega odpadejo tudi predavanja ameriškega profesorja Johna Burgessa, ki bi naj bil letos gostoval na dunajski univerzi.

(Koliko bo stala Francijo vojna?) Francoski senator Perchot je izračunal, da bo izdala Francija do konca leta 1915. nad 20 milijard v vojne svrhe. K tej vsoti je prišteti še odškodnine za po vojni povzročeno škodo na francoskem ozemlju, ter rente za invalide in svojce na bojiščih padlih vojakov. V to svrhu bo treba vstaviti v vsakoletni proračun najmanj 1 milijardo, kar bo tem občutnejše, ker živi država sedaj od svojega kapitala.

(Sistiranje našega izvoza v Ameriko.) Kakor poročajo dunajski listi, so obvestile nizozemske paroplovne družbe avstrijska transportna podjetja, da odklanjajo v bodoče z ozirom na stališče Anglije, prevažanje avstrijskega blaga v Ameriko. Tudi ameriške ladje prevzemajo blago, ki prihaja iz Avstrije le, če je deklarirano kot ameriška lastnina. — Avstrijski izvoz v Ameriko je znašal l. 1913 70 milijonov kron, uvoz iz Amerike pa 323 milijonov kron.

(Izmenjava civilnih ujetnikov.) Nemčija in Avstrija na eni strani ter Rusija na drugi strani so se po posredovanju neke nevtralne države pogodile glede izmenjave za boj nesposobnih civilnih oseb. Rusijo smejo zapustiti vsi moški avstrijski in nemški državljani od 17. do 45. leta, ki so za vojsko nesposobni, bolni ali pohabljeni. Zdravniki in duhovniki, ki so pripadali vojaštvu, smejo istotako odpotovati iz Rusije. Vsi smejo seboj vzeti vso svojo prtljago, denar in dragocenosti, izvzemši zlat denar in bančne vloge.

(Izgube sovražnih brodovij.) „Times“ z dne 1. marca poročajo, da so zavezniki izgubili doslej sledeče število ladij: 2 angl. bojni ladji, 13 križaric (10 angleških, 2 ruski, 1 japonska), 5 topničark (2 angleški, 1 francoska, 2 ruski), 2 rušilca (1 japonski, 1 francoski), 4 podmorske čolne (2 angleška, 2 francoska), 4 torpedovke (3 francoske, 1 japonska), 5 pomožnih križark (4 angleške, 1 ruska). Vse uničene ladje so skupno obsegale 158.000 ton.